

Laura Holtus (links) en Erin Jansen.

FIJNE STOK ACHTER DE DEUR

Toen corona begon, zat Laura Holtus (4-havo) in de brugklas. Het thuisonderwijs vond ze moeilijk, vooral omdat ze niet naar school kon.

"Soms is het fijn om alleen te zijn, maar dit duurde te lang. Voor mij is school gezellig samen zijn met klasgenoten en vrienden. Toen alles weer normaal werd, had ik moeite om de draad weer op te pakken. Als het nu even niet lukt, kan ik naar de trajectgroep om even te praten met Jorine (orthopedagoog, red) zodat ik weer verder kan. In vrije uren ga ik ook vaak naar de trajectgroep. Dan weet ik zeker dat ik mijn schoolwerk doe. Die stok achter de deur heb ik nodig. Ik hoop dat de trajectgroep blijft."

DE POSITIEVE BRIL OPZETTEN

Erin Jansen zit in 1-mavo/havo. Ze doet mee aan Happy Life, een training die leerlingen helpt om beter te functioneren op school.

"Erin: "Het zijn acht sessies over onderwerpen zoals stress, slapen en eten. Ik heb nogal last van stress, zeg maar gerust extreme stress. Ik heb geleerd dat ik de negatieve bril moet afzetten en de positieve bril moet opzetten. Dus niet denken 'ik kan het niet', maar denken 'ik kan het wel'. Je moet jezelf moed inspreken. Als je dat vaak genoeg doet, merk je dat het werkt. Ik vind het nu een stuk fijner op school. Ik ben blij dat dit er is."

De trajectgroep en Happy Life worden bekostigd uit de NPO-gelden.

column

IK TEKEN ERVOOR

Een voorrecht: ik mocht mijn handtekening weer zetten onder de cijferlijst waarmee onze leerlingen hun examen ingaan. Het zijn er zo'n vierhonderd, dus ik was wel even bezig. Je kunt als rector maar beter een handtekening hebben die niet te veel tijd vraagt. Ah! Het examen, dat magische moment! Alle emoties op een hoop. Gezonde spanning, ergens wel vertrouwen, twijfel en vrees. Ik weet dat ongeveer negen van de tien leerlingen het gewoon gaan halen, want dat is elk jaar zo. En toch... Ik herinner me nog heel goed hoe spannend ik het zelf vond. Al is dat al veertig jaar geleden. Beste leerlingen (én ouders): ik wens jullie enorm veel succes en ook een beetje sterkte! Over enkele weken ligt er opnieuw een enorme stapel diploma's en cijferlijsten op mijn bureau. Bijna duizend keer een handtekening onder de mooiste documenten uit de schoolloopbaan van zoveel leerlingen. Prachtig om te mogen doen. Ik teken ervoor.

DRS. L.H.M. (LÉON) LUCAS (rector)

WAT CANDEA DOET MET 'N ZAK GELD

Vanwege de coronacrisis krijgen scholen tot 2025 extra geld van de overheid. Deze NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs), ook wel oneerbiedig een 'zak met geld' genoemd, zijn bedoeld voor het wegwerken van achterstanden en om leerlingen met sociaal-emotionele problemen te ondersteunen. Op Candea zijn de sectordirecteuren Debby Kok en Randy Schoop hiervoor verantwoordelijk. Debby Kok vertelt wat Candea met het geld doet.

Maar eerst de vraag hoeveel leerlingen kampen met de naweën van corona. Debby Kok: "Ik kan geen precies aantal noemen, maar ik kan wel zeggen dat een substantieel aantal behoorlijke nadelen heeft ondervonden. Dat zien we aan de leerresultaten, aan gedrag in de klas en aan het grotere beroep op leerlingenzorg. Op alle drie de punten is er echt een duidelijk verschil met de situatie vóór corona." In de eerste periode na de lockdowns heeft Candea de NPO-gelden vooral gebruikt voor extra personeel. "Daarmee konden we de klassen verkleinen en meer vaklessen aanbieden om achterstanden weg te werken. De mentoren hebben letterlijk per leerling geïnventariseerd wat nodig was. Ook het ondersteuningsteam hebben we uitgebreid."

AANPAK IETS VERANDERD

Inmiddels een jaar verder is de aanpak iets veranderd. "Van de maatregelen in het begin had iedere leerling profijt. Dat is niet meer nodig. We hebben nog steeds geen klassen van dertig leerlingen en in de maatwerklijst ligt de nadruk vooral op ondersteuning bij de vaklessen, maar we zoomen wel meer in op specifieke situaties." Daarbij is er veel aandacht voor leerlingen die om wat voor reden hun draai niet kunnen vinden. "In de pauzes gaan pedagogisch medewerkers actief in gesprek met leerlingen om problemen vroegtijdig op te sporen. Ook is er op beide locaties een trajectgroep, waar leerlingen begeleiding krijgen van orthopedagogen. En we hebben programma's die leerlingen leren om te gaan met stress of beter aansluiting te vinden in hun nieuwe klas."

VOORDEEL VAN DE TWIJFEL

Debby Kok wijst ook op enkele andere corona-effecten, die nog steeds veel aandacht vragen. Bijvoorbeeld leerlingen die twijfelen of ze wel op het juiste niveau zitten. "Tijdens het thuisonderwijs gaven we nogal eens het voordeel van de twijfel. Nu blijkt dat een andere route voor sommige leerlingen misschien toch beter is." In dezelfde categorie valt de terugkeer naar een toets en één herkansing en niet vier

Tessa plaatst een kritische noot. "Wij vinden de benaming MIK-klas niet gelukkig gekozen. Daarom geven we er onze eigen vertaling aan: Mega Interessante Kinderen." Sacha: "De kinderen worden voor de MIK-klas voorgedragen door de leerkracht van hun basisschool. Wij schotelen ze in het jaar dat ze in groep 8 zitten een extra aanbod voor. Projectmatig en met veel creatieve opdrachten die het denkvermogen stimuleren. Verder werken de kinderen tegelijkertijd aan verschillende opdrachten, zodat ze leren plannen. Daarnaast is *leren leren* één van de doelen van de MIK-klas."

'VEEL GELEERD EN ALTIJD LEUK'

Max Raasing (12, Remigius, Duiven): "Er werd gevraagd wie wat voor de MIK-klas voelde en we kregen een heel uitgebreide vragenlijst. Ik heb veel geleerd en het was altijd leuk."

Robin van Leeuwen (11, Lindenhage, Zevenaar): "Ik heb het gedaan, omdat mijn ouders zeiden dat het wel iets voor mij was. Dat klopt. Leren leren en net weer andere dingen dan op de basisschool."

Carlijn Roseboom (11, Kameleon, Duiven): "De nadruk ligt heel erg op creativiteit. Veel knutselopdrachten. Mijn geluk is dat ik daar wel van houd."

Kian Bos (12, Remigius, Duiven): "Opdrachten in de vorm van projecten. Heel anders dan op mijn school, waar het toch veel rekenen en taal is."

Esmee Abbenhuis (11, Startblok, Westervoort): "Wij zijn gewone kinderen, zeker geen bollebozen. Het was leuk om mee te maken. Alleen dat fietsen. Voor mij iedere keer helemaal van Westervoort naar Duiven. Het leek wel alsof het op donderdag altijd regent."

of vijf. "Dat is wennen, maar we moeten weer terug naar de normale situatie en vijf keer herkansen is niet normaal."

EN WEER LEUKE DINGEN

Tot slot: de NPO-gelden worden ook gebruikt voor 'leuke' dingen. "De activiteiten hebben een optater gehad. Omdat veel niet mocht, maar ook omdat docenten intussen met pensioen gingen. Maar we gaan de musicaltraditie weer nieuw leven inblazen en de schoolreizen een boost geven. Dat zijn rituelen die horen bij deze fase in je leven."

in the picture

DOE NOG MAAR ZO'N STAGE!

De eerste avond moet het thuisfront mavoleerling Lynn van Dick per telefoon moed inspreken, maar terug in Nederland is van heimwee geen sprake meer. Sterker nog: doe haar nog maar zo'n reisje. Hetzelfde geldt voor Fenne Peters (vmbo-kb). "Ik had het voor geen goud willen missen", zegt ze.

Beide derdeklassers hebben het over hun *excellentiestage* naar Zweden, waar ze met leerlingen van het Teknikum in Växjö werkten aan opdrachten die aansluiten bij hun profiel. Voor Fenne is dat *media, vormgeving & ICT (mvi)* voor Lynn *dienstverlening & producten (dvpr)*. Ze zijn met een groep van 24 leerlingen uit 3-vmbo/mavo vijf dagen op pad geweest. Maar om in aanmerking te komen voor een plek in het vliegtuig en het hotel (met zwembad en sauna!) moesten ze wel eerst een motivatiebrief schrijven. Lynn deed dat op een heel originele manier. Ze maakte een *vlog* in het Engels over Zweden en was meteen 'door'. Hun motivatie komt op hetzelfde neer: hun Engels verbeteren, nieuwe mensen leren kennen en een bijzondere ervaring opdoen. Het is alle drie gelukt.

MAKEY MAKEY EN EEN FILM

De opdracht van Fenne's groepje was iets bedenken om kinderen op jonge leeftijd te interesseren voor ICT. Ze gingen aan de slag met *Makey Makey*, een minicomputer waarmee je bijvoorbeeld piano kunt spelen op een banaan. Fenne: "Bij de opdracht hoorde een workshop in het Engels voor basisschoolkinderen. Het was heel leuk, net als het samenwerken met Zweedse leerlingen. Mijn Engels was beter dan ik had verwacht." Lynn en haar groepje hebben in Zweden vlogs gemaakt van de andere groepjes én, als grote *dvpr*-opdracht, gewerkt aan een film van een kwartier over het verblijf in Zweden. De interviews moesten uiteraard in het Engels. "Ik dacht ook dat mijn Engels slechter zou zijn, maar als het moet weet je meer dan je denkt." Terug in Nederland is elke pauze en elk vrij uurtje in het monteren van de film gestoken.

V.l.n.r. Fenne Peters, Marieke van 't Veld en Lynn van Dick.

Het resultaat mag er zijn, vindt docent Marieke van 't Veld. Ze was als begeleider mee naar Zweden en herinnert de meiden eraan dat er ook tijd was voor ontspanning: een barbecue in het bos, uiteten in de stad en zwemmen in het hotel. "Ze hebben Zweedse leerlingen ontmoet én ze hebben elkaar als derdeklassers uit verschillende opleidingen beter leren kennen. Dat is ook belangrijk", zegt Marieke.

ALLEEN OP VAKANTIE

Fenne en Lynn kijken terug op een heel mooie ervaring en nóg een les, namelijk ver weg van je ouders in een ander land zijn. "Ik durf nu alleen op vakantie", zegt Fenne aan het eind van het gesprek. Ter geruststelling voor haar ouders: ze heeft géén concrete plannen.

De *excellentiestage* naar Växjö is mogelijk gemaakt door het EU-programma Erasmus+ en stichting Connect to Share. Beide willen scholieren uit verschillende landen via internationale projecten met elkaar verbinden.

MIK: MEGA INTERESSANTE KINDEREN (GEEN NERDS)

Met een terugkommiddag heeft de Candea MIK-klas op 20 april het schooljaar afgesloten. MIK staat voor: *Meer Intelligente Kinderen*. Leerlingen die in de eindfase van de basisschool net iets meer uitdaging aankunnen. We keken met de begeleiders Sacha Driessen en Tessa Groenen en zeven leerlingen terug op het jaar.

Je verwacht een hoog nerd-gehalte, maar niets daarvan. Doodnormale, stuk voor stuk vriendelijke kinderen schrijven aan. Het lijkt alsof Demy Hartemink (11, De Groene Ring, Duiven) gedachten kan raden. "Ik dacht de eerste keer ook: waarschijnlijk allemaal nerds. Dat viel enorm mee. Het was meteen gezellig en dat is het tot het eind gebleven." De MIK-klas is een gezamenlijk project van het Candea College, het Liemers College en de basisscholen. Op beide scholen draaide dit schooljaar een klas met 21 leerlingen. In tegenstelling tot voorgaande jaren was er voor alle aangemelde leerlingen plaats. Voor Tessa Groenen en Sacha Driessen was het de eerste keer dat ze een MIK-groep begeleidden. Tessa is leerkracht op een basisschool, Sacha tekendocent op Candea.